

NOTA DE PREMSA

La rehabilitació del conjunt de la Torre de les Aigües del Besòs wins European Heritage Award / Europa Nostra Award 2021

Brussels / The Hague, 25 May 2021

La **Comissió Europea** i **Europa Nostra** acaben d'anunciar els guanyadors del 2021 dels premis **European Heritage Awards / Europa Nostra Awards**, el premi de la UE al patrimoni cultural finançat pel programa *Creative Europa*. Aquest any, els màxims honors d'Europa en el camp del patrimoni correspon a 24 èxits exemplars de 18 països europeus. Entre els guanyadors d'aquest any hi ha el col·lectiu multidisciplinari BCN – Water Tower – Team, format pels arquitectes **Antoni Vilanova** (coordinador del projecte) i **Eduard Simó**, l'arquitecte tècnic **Joan Olona** i la geògrafa i historiadora **Mercè Tatjer**. Establert el 2000 per promoure, juntament amb entitats del teixit associatiu, grups veïnals i antics treballadors de MACOSA, la recuperació de la Torre de les Aigües del Besòs com a referència del passat industrial d'aquest barri de la ciutat de Barcelona.

L'anunci dels guanyadors del premi 2021 s'acaba de fer en un esdeveniment en línia en directe coorganitzat per **Mariya Gabriel**, Comissària Europea d'Innovació, Recerca, Cultura, Educació i Joventut, i **Hermann Parzinger**, president executiu d'Europa Nostra.

Els guanyadors del premi van ser seleccionats per jurats independents formats per experts en patrimoni de tota Europa, després de l'avaluació de candidatures presentades per organitzacions i persones de 30 països europeus.

Després de la celebració dels Jocs Olímpics de 1992, es produeix la segona transformació urbanística en el front marítim del Poblenou a la ciutat de Barcelona que comporta el tancament de la indústria *MACOSA-Alstom*. Aquest fet comporta l'enderroc de les instal·lacions industrials excepte les dues edificacions catalogades: la Torre de les Aigües del Besòs i la Casa de Vàlvules annexa.

Les dues construccions passen a ser propietat de l'**Ajuntament de Barcelona** i, l'any 1998, es materialitza el projecte d'urbanització del seu entorn amb la formació de la plaça dedicada al pintor i dibuixant, Ramon Calsina (1901-1992).

Davant l'estat de decadència, degradació i abandonament de les dues construccions, comencem a debatre i analitzar propostes viables per a la recuperació i dignificació de les mateixes. Així, amb motiu dels treballs preparatoris per l'edició del llibre *La ciutat de les fàbriques. Itineraris industrials de Sant Martí*, Mercè Tatjer i Antoni Vilanova localitzem, el juliol de 2001, els plànols i la documentació original al fons documental de l'**Arxiu Històric d'AGBAR**.

A partir d'aquest moment constituïm un equip de treball, amb Eduard Simó i Joan Olona per elaborar una proposta de restauració i rehabilitació, a partir de la planimetria original, sense haver pogut accedir.

El 18 d'abril de 2002 entrem per primera vegada a la Torre de les Aigües aspecte que ens aporta molta informació sobre els espais interiors i les característiques estructurals per a completar l'avantprojecte.

El 9 de febrer de 2006 l'Alcalde de Barcelona i el Director General de la **Societat General d'Aigües de Barcelona (SGAB-AGBAR)** signen un conveni per a la restauració del conjunt edificatori de la Torre de les Aigües del Besòs.

Posteriorment, convoquen un concurs restringit i el mes de maig se'ns notifica l'encàrrec per a formalitzar el projecte integral que es redacta al llarg de l'any 2007.

L'any 2008, l'arquitecte en cap de l'Ajuntament de Barcelona i el **Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)** suggereixen la possibilitat d'instal·lar l'obra *Himmelsrichtungen* de l'artista alemany **Blinky Palermo** a la Casa de Vàlvules. L'obra es va concebre per la **Biennale de Venezia** de l'any 1976 i havia estat exposada, per darrera vegada l'any 2003 al MACBA.

Després d'un viatge a Venècia per conèixer l'espai original i recavar informació a l'**Archivio Storico delle Arti Contemporanee**, es decideix incorporar el conjunt artístic. El disseny de la nova estructura representarà un dels majors reptes del projecte.

El 2010 s'inicia la primera fase de les obres consistent en la restauració general de la Torre (estructura, façanes exteriors i interiors, així com la coberta).

L'any 2011 es desenvolupa la restauració general de la Casa de Vàlvules (estructura, façanes i coberta).

El 23 d'octubre de 2012 s'instal·la *Himmelsrichtungen* al seu interior.

L'any 2014 es formalitza el condicionament i l'equipament necessari per la realització de visites.

Finalment, l'any 2019 es materialitza la totalitat del projecte, completant el condicionament interior de la Casa de Vàlvules com a seu de l'**Arxiu Històric del Poblenou (AHPN)**, amb el mobiliari i tota la museografia del conjunt, amb la col·laboració del **Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)**.

En declaracions a l'acte en línia, la Comissària europea **Mariya Gabriel** ha dit: *"Els guanyadors dels premis European Heritage Awards / Europa Nostra Awards 2021 són ambaixadors de la bellesa del patrimoni a Europa, ja siguin tradicions i coneixements, arquitectura impressionant o expressant la manera en que el patrimoni pot unir comunitats i generacions. Crec sincerament que la preservació amb èxit del nostre patrimoni material i immaterial depèn del compromís de les persones que hi ha al darrere. Amb aquests premis, donem homenatge a tots aquells homes i dones excepcionals, professionals del patrimoni, arquitectes, científics i voluntaris que acosten el nostre patrimoni comú al nostre cor. Cal aplaudir la seva visió"*.

El president executiu d'Europa Nostra, **Hermann Parzinger**, ha afirmat: *"Cada any, els guanyadors dels premis European Heritage Awards / Europa Nostra Awards exemplifiquen la incomparable creativitat i el compromís d'aquells que treballen per protegir, valoritzar i transmetre la preciosa herència d'Europa a la següent generació. Els guardonats d'aquest any demostren poderosament com el patrimoni ofereix solucions i camins per a la recuperació davant de desafiaments aparentment insalvables. Avui, prenem mesures pel clima, ens mobilitzem per un desenvolupament urbà i rural sostenible i abordem les nombroses amenaces als nostres valors bàsics europeus. Aplaudim els seus èxits destacats: que serveixin d'inspiració i d'ànim per a accions futures per a tants professionals i entusiastes del patrimoni a tot Europa i més enllà"*.

Ara es recomana als simpatitzants i aficionats al patrimoni de tot el món a descobrir els guanyadors i votar en línia ([vote online](#)) per decidir qui guanyarà el **Public Choice Award** d'enguany. El guanyador del premi Public Choice s'anunciarà durant la cerimònia de lliurament dels premis del patrimoni europeu, que tindrà lloc la tardor d'aquest any a Venècia. Els guanyadors del **Gran Prix**, cadascun dels quals rebrà un premi monetari de 10.000 €, també es faran públics en aquesta ocasió.

2021 Award Winners ¹

Category Conservation

[Gare Maritime, Brussels, BELGIUM](#)

[Fredensborg Palace Garden, DENMARK](#)

[Vardzia Rock-Cut Complex, GEORGIA](#)

[Haus Am Horn, Weimar, GERMANY](#)

[Plaka Bridge, Epirus, GREECE](#)

[18 Ormond Quay Upper, Dublin, IRELAND](#)

[Wooden Church of Urși Village, Vâlcea County, ROMANIA](#)

[Besòs Water Tower, Barcelona, SPAIN](#)

[Mas de Burot, Els Ports Natural Park, SPAIN](#)

Category Research

[FIBRANET - FIBRes in ANcient European Textiles, DENMARK/GREECE](#)

[Control Shift - European Industrial Heritage Reuse in Review, GREECE/NETHERLANDS](#)

[ART-RISK - Artificial Intelligence Applied to Preventive Conservation, SPAIN](#)

Category Dedicated Service to Heritage by Organisations & Individuals

[Gjirokastra Foundation, ALBANIA](#)

[Technical Committee on Cultural Heritage, CYPRUS](#)

[Rita Bargna, ITALY](#)

[GEFAC - Group of Ethnography and Folklore of the Academy of Coimbra, PORTUGAL](#)

Category Education, Training and Awareness-raising

[Following in the Steps of Bulgarian Folklore, BULGARIA](#)

[Heritage Hubs, FINLAND/ITALY/SERBIA/SPAIN](#)

[The Invention of a Guilty Party, Trento, ITALY](#)

[Holidays! In the East and West - The School Church, Groningen, THE NETHERLANDS](#)

[European Solidarity Centre - Permanent Exhibition, Gdańsk, POLAND](#)

[Morón Artisan Lime, Morón de la Frontera, SPAIN](#)

[Archaeology at Home, UNITED KINGDOM](#)

[Morus Londinium: London's Heritage through Trees, UNITED KINGDOM](#)

CONTACTS

Europa Nostra

Audrey Hogan, Programmes Officer

ah@europanostra.org,

T. +31 70 302 40 52; M. +31 63 1 17 84 55

Joana Pinheiro, Communications Coordinator

jp@europanostra.org,

M. +31 6 34 36 59 85

European Commission

Susanne Conze, susanne.conze@ec.europa.eu

+32 2 2980236

TO FIND OUT MORE

[Press release in various languages](#)

About each Award winner:

[Information and jury's comments](#)

[Videos](#) (in high resolution)

[Photos & e-banners](#) (in high resolution)

[Creative Europe website](#)

[Commissioner Gabriel's website](#)

¹ The winners are listed alphabetically by country

BCN Water Tower Team

Antoni Vilanova, arquitecte
Eduard Simó, arquitecte
Joan Olona, arquitecte tècnic
Mercè Tatjer, geògrafa i historiadora

Coordinació web i difusió
Ramon Espelt Huerta
espelt.ramon@gmail.com

www.bcnwatertowerteam.com

Background

European Heritage Awards / Europa Nostra Awards

The [European Heritage Awards / Europa Nostra Awards](http://www.europeanheritageawards.eu) were launched by the European Commission in 2002 and have been run by Europa Nostra ever since. This Awards programme has the support of the Creative Europe programme of the European Union. The Awards highlight and disseminate heritage excellence and best practices, encourage the cross-border exchange of knowledge and connect heritage stakeholders in wider networks. The Awards bring major benefits to the winners, such as greater (inter)national exposure, follow-on funding and increased visitor numbers. In addition, the Awards programme fosters a greater care for our shared heritage amongst Europe's citizens. The Awards are therefore a key tool to promote the multiple values of cultural and natural heritage for Europe's society, economy and environment. For additional facts and figures about the Awards, please visit www.europeanheritageawards.eu/facts-figures.

In 2021, two **ILUCIDARE Special Prizes** will also be awarded from among the submitted applications to the European Heritage Awards / Europa Nostra Awards. The shortlisted projects will be announced on 10 June and the winners will be unveiled in the autumn of this year. [ILUCIDARE](#) project is funded by Horizon 2020 with the aim of establishing an international network promoting heritage as a resource for innovation and international relations.

Europa Nostra

[Europa Nostra](#) is the European voice of civil society committed to safeguarding and promoting cultural and natural heritage. A pan-European federation of heritage NGOs, supported by a wide network of public bodies, private companies and individuals, it covers more than 40 countries. Founded in 1963, it is today recognised as the largest and the most representative heritage network in Europe. Europa Nostra campaigns to save Europe's endangered monuments, sites and landscapes, in particular through the [7 Most Endangered](#) Programme. Europa Nostra actively contributes to the definition and implementation of European strategies and policies related to heritage, through a participatory dialogue with European Institutions and the coordination of the [European Heritage Alliance](#). Europa Nostra was the EU's key civil society partner during the [European Year of Cultural Heritage](#) in 2018. It also figures among the first official partners of the [New European Bauhaus](#) initiative recently launched by the European Commission.

Creative Europe

[Creative Europe](#) is the EU programme that supports the cultural and creative sectors, enabling them to increase their contribution to jobs and growth. With a budget of €2.4 billion for 2021-2027, it supports organisations in the fields of heritage, performing arts, fine arts, interdisciplinary arts, publishing, film, TV, music, and video games as well as tens of thousands of artists, cultural and audiovisual professionals.